

Bednay Éva – Művészet és történelem

Éva Bednay – Art and history

Bednay Éva (Eve B'ay) a XX. század második felének egyik legizgalmasabb magyar alkotó-egynisége, akiről Magyarországon mind a szakma, mind pedig a művészetkedvelő közönség önhibáján kívül némileg megfélekedzett. Ennek okai elsősorban a politikai-történelmi háttérben rejlenek, ami – sok más emberhez hasonlóan – erőteljesen rányomta a bélyegét személyes sorsára és munkásságára egyaránt.

A művésznő 1927-ben született Budapesten, s már a hatvanas években elismert művész volt Magyarországon. Férjével, az elsősorban tűzománcairól ismert művésszel, Bednay Dezsővel együtt többek közt mozgáskorlátozott gyermekek művészi képzésével, oktatásával foglalkozott, akik közül többen hivatásos művészek is váltak, leküzdvé a testi fogyatékoság okozta hátrányokat.

Művészi pályáját ugyanakkor erőteljesen befolyásolták az akkoriban még a magyar kulturális közéletben jelen lévő korlátok. A Képzőművészeti Alap, amelynek akkor minden művész kötelezően tagja volt, munkáit – mások alkotásaival együtt – először zsúrizta, majd olcsón felvásárolta és külföldön értékesítette, alapvető megélhetést biztosítva a művészek számára, megfosztva azonban az alkotókat és a magyar közönséget a művek megismertetésének a lehetőségétől.

Néhány héttel ezelőtt egy New York-i galéria 600 ilyen, az USA-ban az elmúlt évtizedekben raktárban tartott műtárgyat vásárolt meg, amelyek közt a család kettőben Bednay Éva korai alkotásaira bukkant. Egyaránt köszönhető véletlen szerencsének és kitartó kutatómunkának, hogy ezek, eddig még a magyar közönség által nem látott, a hatvanas évek elején készült csurgatott lakk-technikával készült művek nemrégiben hazakerültek és most a *Diplomata Magazin* hasábjain láthatók.

A hetvenes évek elején Bednay Éva az alkotómunka korlátaitól szabadulni kívánva, de családi okokból is először az Egyesült Államokba vándorolt ki, majd az akkori Nyugat-Németországban, Bonnban telepedett le. Számos kiállítása volt New Yorkban, Clevelandben, Bonnban, Frankfurtban, Kölnben, Zürichben, Baselben, Bergheimben és Münsterben. Képei láthatók voltak a külföldön élő magyar művészek számára a nyolcvanas évek elején, a Műcsarnokban megrendezett nagyszabású kiállításon is.

Most történt meg azonban először, hogy a Magyar Köztársaság hágai nagykövetsége, mint kormányzati intézmény, összegző életmű-kiállítást szervezett a wassenaari polgármesteri hivatalnak is otthont adó, a XIX. század közepén épült De Paauw (Páva) Palotában, az egészségi okokból személyesen már megjelenni nem tudó, de otthonában még ma is alkotó művészeknek, némileg „visszaszerelve” őt a magyar szakmai és a művészetkedvelő közönség számára is.

Prof. Dr. Heijo Klein művészettörténész, a Bonni Egyetem tanára – Jan Hoekema wassenaari polgármester, korábbi kulturális nagykövet és Udvardi Iván hágai magyar nagykövet nyitó előadását követően – felhívta a figyelmet a művész újszerű, saját maga által kísérletezett anyag- és személyiségéhez illően élénk szín-használatára, ismertette az általa alkalmazott festészeti eljárásokat, mint a lakkfestészet, a selyem- és textil-kollázs és az olajkréta – esetenként egymással kombinált – használata. A magyar nagykövet kiemelte: a kiállításnak aktualitást ad, hogy az idén ünnepeljük Európa újraegyesítésének 20. évfordulóját, amihez kulturális téren a művész eddig kimondatlanul hozzájárult.

Bednay Éva munkái kifejezetten női alkotások, aprólékosak, finom részletekből állnak össze teljes egészé. Textil-képeihez olyan anyagokat használ, amelyek egyébként a fogyasztói társadalom szemétdombjára kerülnének, ugyanakkor számára színüknél, mintázatuknál, szövési technikájuknál fogva még használ-

Éva Bednay (Eve B'ay) has been among the most interesting creative personalities of the late 20th century. She has more or less been ignored by the public, as well as the art community, albeit through no fault of her own. The reasons for this lie in the political-historical background which has impacted the fate and professional activities of the artist, as well as others.

She was born in 1927 in Budapest, becoming a renowned artist by the sixties. Along with her husband, Dezső Bednay who was mostly known for his enamels, she has taken part in art education for disabled children, many of whom have surmounted the difficulties posed by their condition and became professional artists themselves.

Even so, her artistic career was profoundly influenced by the restrictions that were still present back then in Hungary's cultural

life. It was compulsory for every artist to be a member of the the Képzőművészeti Alap (Foundation of Fine Arts). This group has first judged her works, along with many others, then bought them cheap and sold them abroad, providing a basic means for artists to make a living, but depriving them of the opportunity to display their works in front of the Hungarian audience and art community.

A few weeks ago a gallery in New York has bought 600 such pieces of art left in the store-rooms throughout the USA, among which her family has found two early pieces by Éva Bednay. It was due to sheer luck as much as rigor-

tan is értéket képviselnek. Az anyagban rejlő színeket felhasználva fest, megújítva ezzel a festészet eszköztárát. Képeiben található egy-egy textildarab, szál önmagában is kultúrtörténeti jelentőségű: történelem, emberi sorsok tapadnak hozzá. Tevékenysége révén az eredeti rendeltetését jóval meghaladó művészi érték-ké finomul mindaz, amit nélküle elvesztenénk.

Bednay Éva munkásságát kétségtelenül folyamatosan kísérletezés, új eljárások, egyéni technikák kidolgozására való törekvés jellemzi. Munkája azonban jóval túlmutat az újszerű megoldások érdekességénél, alkotásai kifejezik annak a kornak a szellemiségét, ellentmondásait is, amelyben dolgozott. A művészet „kulcsát” akarja megtalálni. Folyamatosan keresi a választ arra a kérdésre, hogy mi különbözteti meg a „műalkotást” a „képtől”, a maradandó értéket az árucikktől.

Képei többretegűek: egyszerre szépek és különlegesek, amelyekkel szívesen díszítjük otthonunkat, s mélyek, hiszen közérthető nyelven fontos emberi üzeneteket fogalmaznak meg. Olyan érzéseket mutatnak be, amelyek mindenkit érintenek: találkozás és elválás, szeretet és harag, nagyrabecsülés és irigység, szépség és rútság, s nem utolsósorban az élet nyomtalan elmúlásától való félelem. Bednay Évának azonban ettől egyáltalán nem kell tartania: maradandó alkotásai őrzik azt a tudást és szellemiséget, aminek a kifejezésére alkotó tevékenysége során mindig is törekedett.

Bednay Éva műveinek egy része az alábbi web-oldalon tekinthető meg: www.Artmajeur.com/ebednay.

Dr. Gyebnár István
Magyar Nagykövetség,
Hága

ous research that these pieces that have never before been seen by the Hungarian public, have finally made it home. Now the Diplomatic Magazine presents the two pieces, made with a trickled lacquer technique.

In the early seventies, spurred on by family concerns and the need to overcome the restrictions in artistic work, Éva Bednay has emigrated first to the United States, then settled in Bonn, in West-Germany. She has had several exhibitions in New York, Cleveland, Bonn, Frankfurt, Cologne, Zurich, Basel, Bergheim and Münster. Her pictures were displayed at the end of the eighties at the grand exhibition in the Múcsarnok, held for Hungarian artists living abroad.

However, the Republic of Hungary's embassy in The Hague, a government agency, has organized a display encompassing her oeuvre for the first time. The exhibition was held in the mid-19th century De Paauw (Peacock) Palace, which also houses the Mayor's Office of Wassenaar. The artist could not be present personally due to health concerns; even so, she still works at home. This exhibition has served to reclaim her for Hungary's professional circles and amateur audience.

Following the speeches of Jan Hoekema, Wassenaar's Mayor and Iván Udvardi, Hungary's Ambassador to The Hague, art historian Prof. Dr. Hejjo Klein, a teacher of the University of Bonn has emphasized the importance of the novel approach to materials developed by the artist herself, as well as her usage of vivid colors that fit her personality. The Professor has also described her painting techniques, such as lacquer painting, silk and textile collages and oil pastels, sometimes combined with each other. The Hungarian ambassador has pointed out that the 20th anniversary of Europe's reunification is this year and that the artist has contributed to this culturally, albeit so far only implicitly.

Éva Bednay's works are distinctly feminine works of art, being very delicate and forming a complete picture out of small, fine details. She uses materials for her textile pictures that would otherwise end up on the waste dumps of the consumer society, even though they fascinate her with their color, texture or pattern of weave, thus being valuable even as used items. She paints using the colors of the material, thus expanding the set of artistic tools. Her images include pieces of fabric and strands that are of historical value themselves, being interwoven with human fates and history itself. Her work raises that which would be lost without her above its original intended uses.

The oeuvre of Éva Bednay is undoubtedly characterized by continuous experimentation and an effort to develop new methods and

unique techniques. However, her works hold much more than mere fascination with novelty; they express the spirit and the contradictions of the age which she worked in. She strives to find the "key to art", always looking for what distinguishes a piece of art from a mere image, the items of lasting value from commodities.

Her pictures are multi-layered: they are beautiful and special at the same time, being pleasant additions to a home, while also being deep and conveying important human messages. They show emotions that touch everyone: meeting and parting, love and anger, respect and jealousy, beauty and ugliness, as well as the fear of mortality and the evanescence of life. However, Éva Bednay has nothing to fear of the latter: her lasting works will always carry the knowledge and the spirit which she strove to express throughout her artistic career.

A selection of Éva Bednay's works can be seen on our website: www.Artmajeur.com/ebednay.